

14. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Mali Lošinj, Hrvatska, 17.–20. svibnja 2015.

Simpozij

Integrativna bioetika i nova epoha

18.–19. svibnja 2015.

Studentska bioetička radionica

Scenariji budućnosti

17.–19. svibnja 2015.

Okrugli stol

Bioetika u izvanrednim situacijama

20. svibnja 2015.



14th LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS

Mali Lošinj, Croatia, May 17–20, 2015

Symposium

Integrative Bioethics and New Epoch

May 18–19, 2015

Student Bioethics Workshop

Scenarios of the Future

May 17–19, 2015

Round Table

Disaster Bioethics

May 20, 2015

Organizatori *Lošinjskih dana bioetike*

Hrvatsko filozofsko društvo
Hrvatsko bioetičko društvo
Grad Mali Lošinj

Suorganizator 14. *Lošinjskih dana bioetike*

Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku

Suorganizatori Studentske bioetičke radionice *Scenariji budućnosti*

Udruženje studenata filozofije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za filozofiju
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

The organisers of the *Lošinj Days of Bioethics*

Croatian Philosophical Society
Croatian Bioethics Society
Town of Mali Lošinj

The co-organiser of the 14th *Lošinj Days of Bioethics*

Centre of Excellence for Integrative Bioethics

**The co-organisers of the *Scenarios of the Future*
Student Bioethics Workshop**

Students of Philosophy Association,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb

Department of Philosophy,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb

Pokrovitelj 14. *Lošinjskih dana bioetike*

Primorsko-goranska županija

The patron of the 14th *Lošinj Days of Bioethics*

Primorje-Gorski Kotar County

Bioetika je mnogo više od nove znanstvene ili akademske discipline, ona je postala »znakom vremena«, i to posebnim znakom koji obilježava prelamanje epoha svjetske povijesti. I više od toga, postala je akterom procesa u kojima se okončava novi vijek kao doba znanstveno-tehničke civilizacije i počinje nova epoha. No, da bi postala znakom i akterom nastajanja nove epohe u povijesti svijeta, bioetika je i sama morala proći intenzivnu razvojnu preobrazbu od stadija »nove medicinske etike« do stadija »integrativne bioetike« kao orijentacijske znanosti u kojoj će se artikulirati nova paradigma znanja. Epohe se, naime, ne zasnivaju na velikim događajima nego na idejama i tipovima znanja.

To je civilizacijski okvir u kojem treba procjenjivati povijesnu važnost i duhovni doprinos znanstveno-kulturne manifestacije *Lošinjski dani bioetike* u prvom desetljeću njenog postojanja. Upravo u tom desetljeću odvijala su se i preplitala dva komplementarna idejna procesa od ključne važnosti za duhovno zasnivanje nove epohe:

- izgrađivanje koncepta integrativne bioetike;
- programsko osmišljavanje (»eupeizacija bioetike«) i stvarno etabliranje europske bioetike.

U sintezi tih procesa nastala je *integrativna bioetika* kao izvorni i zasnivajući koncept europske bioetike. U istom je desetljeću europska bioetika, otkrićem protobioetičara Fritza Jahra, dobila i polazišnu točku vlastite tradicije. U otvoreni prostor nove tradicije ugrađeno je i potterovsko nasljeđe, koje je bioetički redukcionizam u međuvremenu u bitnome obezvrjedio. Doprinos *Lošinjskih dana bioetike* u osmišljavanju tradicijskog niza *Jahr – Potter – integrativna bioetika* nedvojben je i očigledan, dok prave razmjere ukupnog doprinosa *Lošinjskih dana bioetike* u prijelomnom desetljeću povijesti bioetike, koje je bioetiku dočnilo »znakom i

Bioethics is much more than a new scientific or academic discipline, it has become a "sign of the age", a special sign that marks the turn of epochs of the world history. Even more, it has become the protagonist of processes of coming to an end of the Modern Age as the age of scientific-technical civilisation, and dawning of the new epoch. However, in order for it to become the sign and protagonist of the emergence of the new epoch, bioethics itself had to go through intensive developmental transformation from the stage of "new medical ethics" to the stage of "integrative bioethics" as the orientational science in which a new paradigm of knowledge will be articulated. Epochs are not founded on great events, but on ideas and types of knowledge.

This is the civilisational framework through which we should assess the historical importance and spiritual contribution of the scientific, as well as cultural event the *Lošinj Days of Bioethics* in the first decade of its existence. It was precisely in this decade that two complementary conceptual processes have been developing and intertwining, processes which were of the outmost importance for the spiritual foundation of the new epoch:

- forming of the concept of integrative bioethics;
- programmatic formulation ("Europeanization of bioethics") and the actual establishment of the European bioethics.

Through synthesis of these processes *integrative bioethics* emerged as an original founding concept of the European bioethics. In the same decade, the European bioethics came upon the starting point of its tradition with the discovery of the proto-bioethicist Fritz Jahr. Potterian heritage was also built in the open area of the new tradition, but in the meantime it was essentially devalued by bioethical reductionism. Contribution of the *Lošinj Days of Bioethics* to the conceptualisation of the tradition series *Jahr – Potter – integrative bioethics* is undeniable and ob-

akterom« prijelomnog vremena u povijesti svijeta, tek treba istražiti.

Lošinski dani bioetike u sinergiji s *Riječkim danima bioetike, Bioetičkim forumom za jugoistočnu Europu*, razvijenom međunarodnom suradnjom, izgrađenim bioetičkim institucijama, bogatom publicistikom te brojnim bioetičkim projektima učinili su Hrvatsku geografskim i duhovnim središtem europske bioetike i mjestom razvojnih pomaka globalno-svjetske bioetike. Europska i globalna relevantnost navedenih događanja i institucija proizlazi iz njihove prožetosti idejom integrativne bioetike i njihove uloge u razvijanju i širenju tog inovativnog koncepta.

Na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, ministar znanosti obrazovanja i sporta Republike Hrvatske proglasio je 10. studenoga 2014. *Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku* jednim od sedam takvih centara u Republici Hrvatskoj. Time je svim sudionicima u projektu razvijanja i institucionaliziranja ideje integrativne bioetike s mjerodavnog mjesta odano vrhunsko priznanje koje dimenzionira zakonska definicija: »Znanstveni centar izvrsnosti je znanstvena organizacija ili njezin ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline« (čl. 29., st. 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju). Činjenica pak da je *Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku* postao suorganizatorom *Lošinskih dana bioetike* nosi posebnu poruku.

Prof. dr. sc. Ante Čović

Predsjednik Organizacijskog odbora
Lošinskih dana bioetike

vious, while the true dimensions of the overall contribution of the *Days* in this crucial decade in the history of bioethics, which has made bioethics the “sign and protagonist” of the turning point in the world history, is an issue yet to be explored.

The *Lošinj Days of Bioethics* in synergy with the *Rijeka Days of Bioethics*, the *South-east European Bioethics Forum*, a developed international cooperation, established bioethical institutions, numerous publications and bioethical projects have made Croatia a geographical and spiritual centre of the European bioethics and a place of developmental shifts of the global bioethics. European and global relevance of the aforementioned events and institutions stems from their imbue with the idea of integrative bioethics as well as their role in developing and dissemination of this innovative concept.

At the suggestion of the National Council for Science, Higher Education and Technological Development, the Minister of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia declared on 10 November 2014 the *Centre of Excellence for Integrative Bioethics* one of the seven such centres in Croatia. Thus, all the participants in the project of developing and institutionalising the idea of integrative bioethics received the top acknowledgment shaped by the legal definition: “Centre of excellence is a scientific organisation, or its organisational part, or a group of scientists that is by its originality, significance, and relevance of its scientific work results one of the highest quality organisations or groups in the world within its scientific discipline” (Article 29, paragraph 1 of the Act on Scientific Activity and Higher Education). The fact that the *Centre of Excellence for Integrative Bioethics* became one of the co-organisers of the *Lošinj Days of Bioethics* carries a special message.

Prof. Ante Čović, Ph.D.

President of the Organisation
Committee of the
Lošinj Days of Bioethics

program

programme

NEDJELJA, 17. svibnja 2015. / SUNDAY, May 17, 2015

*Dolazak i smještaj sudionika /
Arrival and accommodation of participants*

19.00 *Večera / Dinner*

20.00–21.45 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

Otvorenje Studentske bioetičke radionice

»Scenariji budućnosti« /

Opening of the Student Bioethics Workshop

“Scenarios of the Future”

Večernja radionica »Integrativno mišljenje« /

Evening workshop “Integrative Thinking”

PONEDJELJAK, 18. svibnja 2015. / MONDAY, May 18, 2015

9.00–9.30 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

Otvaranje skupa i pozdravne riječi /

Opening ceremony and welcoming speeches

9.30–10.30 (Aurora Hotel, Great hall / Hotel Aurora, Velika dvorana)

Plenary papers / Plenarna izlaganja

- TONI PUSTOVRH (Slovenia/Slovenija): What Are We Talking about When We Talk about Cognitive Enhancement? An Attempt at Clarifying Some Concepts, Elements, and Issues / O čemu govorimo kad govorimo o kognitivnom poboljšanju? Pokušaj razjašnjavanja nekih pojmova, elemenata i problema
- *Discussion / Rasprava*
- IVO SILVESTRO (Italy/Italija): DNA, Patentability, and Human Heritage / DNK, patentabilnost i ljudsko nasljeđe
- *Discussion / Rasprava*

10.30–11.00 *Pauza / Break*

**SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (English) /
SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (engleski)**

- 11.00–11.15** LEONARDAS RINKEVIČIUS (Lithuania/Litva): Challenges and Practices of Integrative Bioethics Education: The Case of Lithuania / Izazovi i prakse integrativnobioetičke edukacije: slučaj Litve
- 11.15–11.30** NIKOLA PETRÁŠOVÁ (Slovakia/Slovačka): Slovak Bioethics at the Service of Slovak Eugenics / Slovačka bioetika u službi slovačke eugenike
- 11.30–11.45** BARDHYL ÇIPI (Albania/Albanija): Deontology and Its Role in Medical Practice in Albania / Deontologija i njezina uloga u medicinskoj praksi u Albaniji
- 11.45–12.00** ALEKSANDRA DEANOSKA-TRENDAFILOVA (Macedonia/Makedonija): Ethical and Legal Issues of Surrogacy: The Case of Macedonia / Etička i pravna pitanja surogatnog majčinstva: slučaj Makedonije
- 12.00–12.15** IGOR PRIBAC (Slovenia/Slovenija): Who Should Seat in the National Advisory Boards for Medical Ethics? / Tko treba sjediti u nacionalnim savjetodavnim odborima za medicinsku etiku?
- 12.15–12.45** *Discussion / Rasprava*

**SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) /
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)**

- 11.00–11.15** ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (Srbija/Serbia): Anaksimeno-vo razumijevanje života / Anaximenes' Understanding of Life
- 11.15–11.30** MILE MARINČIĆ (Hrvatska/Kroatien): Pčele i ljudsko društvo / Die Bienen und die menschliche Gesellschaft

11.30–11.45 ORHAN JAŠIĆ, SAMIR BEGLEROVIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Fitoetički i zooetički problemi u bioetičkoj refleksiji Ferida Čičkušića / Phytoethical and Zooethical Issues in the Bioethical Reflection of Ferid Čičkušić

11.45–12.00 MARKO KOS (Hrvatska/Croatia): Transanimalizam – od optičkog miša do optičke žirafe / Transanimalism – from the Optical Mouse to an Optical Giraffe

12.00–12.15 RADOMIR VIDENOVIĆ (Srbija/Serbia): Biocentrizam đainističkog svjetonazora / Biocentrism of the Jainist Worldview

12.15–12.45 *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) / SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)

Studentska bioetička radionica SCENARIJI BUDUĆNOSTI / Student Bioethics Workshop SCENARIOS OF THE FUTURE

11.00–11.15 *Uvodna riječ / Introduction*

11.15–11.40 LIDIJA KNORR (Hrvatska/Croatia): Neoliberalni kapitalizam i bioetika / Neoliberal Capitalism and Bioethics

11.40–12.05 MAJA KUZMIĆ (Hrvatska/Croatia): Razvoj, napredak i održivost / Development, Progress, and Sustainability

12.05–12.30 BORISZ CZÉKUS, GÉZACZÉKUS (Srbija/Serbia): Ekotisak naše budućnosti / Ecological Footprint of Our Future

12.30–12.55 BRUNO DRONJIĆ, BARBARA MENDELSKI (Hrvatska/Croatia): Vizija poslijeljudskoga svijeta u knjizi *Kraj čovjeka?* Francis Fukuyame / Vision of the Posthuman World in Francis Fukuyama's *Our Posthuman Future*

13.00 *Ručak / Lunch*

**SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) /
SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)**

15.00–15.15 IGOR ČATIĆ (Hrvatska/Croatia): IMETE

15.15–15.30 LIDIJA GAJSKI (Hrvatska/Croatia): Što se dogodilo s »prvo ne škoditi«? / What Happened to “First, Do No Harm”?

15.30–15.45 ALEKSANDAR RACZ et al. (Hrvatska/Croatia): »Errare (errasse) humanum est, sed in errare (errore) perseverare diabolicum«. ‘Gossypiboma’ i ostavljeni kirurški pribor u pacijentu / “Errare (errasse) humanum est, sed in errare (errore) perseverare diabolicum”. ‘Gossypiboma’ and Retained Surgical Instruments

15.45–16.00 NATAŠA ŠKARIČIĆ (Hrvatska/Croatia): Analiza javne rasprave o politici cijepljenja u Hrvatskoj / Analysis of Public Discussion on the Vaccination Policy in Croatia

16.00–16.15 *Rasprava / Discussion*

16.15–16.30 *Pauza / Break*

16.30–16.45 KATERINA BLAŽEVSKA (Slovenija/Slovenia): Etički problemi vezani za liječenje terminalnih onkoloških pacijenata u intenzivnoj terapiji / Ethical Problems of Treating Terminal Cancer Patients in Intensive Therapy

16.45–17.00 VELIMIR TERZIĆ, MARIJA TERZIĆ (Hrvatska/Croatia): Karcinom prostate u starijoj životnoj dobi – liječimo li bez potrebe? / Prostate Cancer in the Elderly – Do We Treat It Unnecessarily?

17.00–17.15 AJNIJA OMANIĆ et al. (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Nužnost bioetike u odnosu prema neizlječivim pacijentima i njihovoj okolini / Necessity of Bioethics in Relationship towards Terminal Patients and Their Environment

17.15–17.30 *Rasprava / Discussion*

17.30–17.45 *Pauza / Break*

- 17.45–18.00** IVAN MARKEŠIĆ (Hrvatska/Kroatien): Samoubojstvo na kraju »potrošenoga« života – kako ga prevenirati? / Selbstmord am Ende des „verbrauchten“ Lebens – wie kann man ihn prävenieren?
- 18.00–18.15** AMER OVČINA et al. (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Duševna skrb u konceptu zdravstvene skrbi i bioetike / Mental Care within the Concept of Healthcare and Bioethics
- 18.15–18.30** BOJANA DROBNJAK (Slovenija/Slovenia): Etički problemi vezani za anesteziju i Jehovine svjedoke / Ethical Issues Regarding Anaesthesia and Jehovah's Witnesses
- 18.30–18.45** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) /
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)**

- 15.00–15.15** HEDA FESTINI (Hrvatska/Croatia): Osnova Marxove ekologije po Fosteru (2000.) i jedna usporedba (1969.) / The Basis of Marx's Ecology According to Foster (2000) and One Comparison (1969)
- 15.15–15.30** KATICA KNEZOVIĆ (Hrvatska/Kroatien): Pravnoetički vidik genetičkim inženjeringom preinačenih biljaka / Rechtsethischer Aspekt der gentechnisch veränderten Pflanzen
- 15.30–15.45** IVICA KELAM (Hrvatska/Croatia): Transatlantski sporazum o slobodnoj trgovini (TTIP) i GMO: od imaginarnih obećanja do realnih opasnosti / Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) and GMO: From the Imaginary Promises to the Real Dangers
- 15.45–16.00** *Rasprava / Discussion*
- 16.00–16.15** *Pauza / Break*

- 16.15–16.30** TOMISLAV KRZNAR et al. (Hrvatska/Croatia): (Ne)mo-gućnosti poučavanja filozofije u okviru učiteljskih i odgo-jiteljskih studija – pluriperspektivni pristup / (Im)pos-sibilities of Teaching Philosophy in the Context of Teacher and Preschool Education Programmes – a Pluriperspecti-val Approach
- 16.30–16.45** NADA MLADINA, ŽARKO MLADINA (Bosna i Herce-govina/Bosnia and Herzegovina): Bioetički pogled na edu-kaciju odraslih u psihosocijalnom radu / Bioethical View on Adult Education in the Field of Psychosocial Work
- 16.45–17.00** KREŠIMIR VEBLE (Hrvatska/Croatia): Bioetički aspekti obrazovanja tehničkog osoblja u vodnom sektoru / Bioeth-ical Aspects of Technical Staff Education in the Water Sector
- 17.00–17.15** SANJA KALAMBURA et al. (Hrvatska/Croatia): Analiza ekološkog otiska studenata Veleučilišta Velika Gorica / Analysis of Ecological Footprint among Students of the University of Applied Sciences Velika Gorica
- 17.15–17.30** NIVES JOVIČIĆ et al. (Hrvatska/Croatia): Istraživanje problematike mijenjanja ili usvajanja navika i spoznaja o odvojenom prikupljanju otpada / Analysis of the Changing or Acceptance of Habits and Knowledge about the Sepa-rate Waste Collection
- 17.30–18.00** *Rasprava / Discussion*
- 18.00–18.15** *Pauza / Break*
- 18.15–18.30** SMILJANA CVJETKOVIĆ (Srbija/Serbia): Empirijska bioetika i psihologija / Empyrical Bioethics and Psycho-logy
- 18.30–18.45** ANA OPANKOVIĆ et al. (Srbija/Serbia): Bioetička pita-nja u psihijatriji / Bioethical Issues in Psychiatry
- 18.45–19.00** PAVLE PIPERAC (Srbija/Serbia): Etička pitanja kod Alzheimerove bolesti / Ethical Issues in Alzheimer’s Dis-ease

19.00–19.15 VESNA PEŠIĆ, EDUARD PAVLOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Agresija i osjećaj krivnje / Aggression and Feeling of Guilt

19.15–19.30 *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)**

***Studentska bioetička radionica SCENARIJI BUDUĆNOSTI /
Student Bioethics Workshop SCENARIOS OF THE FUTURE***

14.20–14.45 DARIO VUGER (Hrvatska/Croatia): Povratak u budućnost: aspekti budućeg unutar suvremene racionalnosti / Back to the Future: Aspects of the Future in the Contemporary Rationality

14.45–15.10 IVAN BAUERNFREUND, IVANA VLADOVIĆ (Hrvatska/Croatia): *Firefly*: Scenarij budućnosti kao prozor prošlosti / *Firefly*: Scenario of the Future as a Window to the Past

15.10–15.35 JURAJ GAJSKI, IVANA VOKAL (Hrvatska/Croatia): Analiza »Nadolazeće anarhije« Roberta Kaplana / Analysis of “The Coming Anarchy” by Robert Kaplan

15.35–16.00 HELENA OBAJDIN (Hrvatska/Croatia): Borba za slobodu u imperiju kapitalizma / Fight for Freedom in the Empire of Capitalism

16.00–16.20 *Pauza / Break*

16.20–16.45 KSENIJA LONČARIĆ, FRAN RADONIĆ MAYR (Hrvatska/Croatia): Politička strategija za smanjenje ili nestanak siromaštva / Political Strategy for Poverty Abatement or Eradication

16.45–17.10 ANKICA KATAVA, BILJANA TOMIĆ, PETAR GABRIĆ (Hrvatska/Croatia): Sinteza globalnih problema financi-

ranja obrazovnog sustava i njihova veza sa siromaštvom /
Synthesis of the Global Problems in Education Financing
and Their Relationship with Poverty

17.10–17.35 MARINA RUKAVINA, RAHELA JUG (Hrvatska/
Croatia): Biološko oružje za masovno uništenje / Biologi-
cal Weapons of Mass Destruction

17.35–18.00 GORANA RADIŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Humanost u hu-
manitarnim intervencijama / Humanness in the Humanitar-
ian Interventions

18.00–18.20 *Pauza / Break*

18.20–18.45 MAJA VEJIĆ, DAVID MARTIĆ (Hrvatska/Croatia): Vege-
tarijanizam danas za kakvo sutra? / Vegetarianism Today
for an Undetermined Tomorrow?

18.45–19.10 MIRNA PETAK (Hrvatska/Croatia): Potpuna legalizacija
konoplje / Full Legalisation of Cannabis

19.10–19.35 MIRNA ŠOŠTARKO, BORNA DANANIĆ (Hrvatska/
Croatia): Jaspersovo problematiziranje budućnosti filo-
zofije / Jaspers' Rethinking of the Future of Philosophy

19.30 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

***Predstavljanje recentnih bioetičkih izdanja /
Presentation of recent bioethical publications***

- LUKA PERUŠIĆ, SUZANA KRČMAREK (ur./eds.): *Bioetika i seksualnost* [Bioethics and Sexuality]
- IVICA KELAM: *Genetički modificirani usjevi kao bioetički problem* [Genetically Modified Crops as a Bioethical Problem]
- IVAN CIFRIĆ: *Ekologija vremena i kultura zidova* [Ecology of Time and the Culture of Walls]

- DRAŽEN GORJANSKI: *Reforma zdravstva: priručnik za neznalice, političare i ministre* [Healthcare Reform: A Handbook for Dummies, Politicians, and Ministers]
- HAJRIJA MUJOVIĆ-ZORNIĆ (ur./ed.): *Ljudska prava i vrednosti u biomedicini: aspekt odlučivanja u zdravstvu* [Human Rights and Values in Biomedicine: Decision-Making Aspect of Healthcare]
- BARDHYL ČIPI: *Bioethics in Albania Nowadays / Bioetika në Shqipëri në kohën e sotme* [Bioetika u Albaniji danas]
- BARDHYL ČIPI, SPIRO ČIPI: *Manual i mjekësisë ligjore / Manual of Forensic Medicine* [Priručnik forenzičke medicine]
- DARKO TOMAŠEVIĆ, ZORICA MAROS (ur./eds.): *Teološke tribine 2014. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu* [Theological Panels in 2014 at the Catholic Faculty of Theology in Sarajevo]
- AJNIJA OMANIĆ (ur./ed.): *Zdravstvo u opkoljenom Sarajevu 1992–1995: dokumenti, arhiv, sjećanja* [Healthcare in the Besieged Sarajevo 1992–1995: Documents, Archive, Memories]
- SANDRA RADENOVIĆ, VIDA JEREMIĆ (ur./eds.): *Sport, medicina, bioetika* [Sport, Medicine, Bioethics]
- IVANA ZAGORAC (ur./ed.): *O sportu drugačije: humanistički aspekti sporta* [On Sport in a Different Voice: Humanistic Aspects of Sport]
- VLADO JUKIĆ: *Hrvatska psihijatrijska publicistika* [Croatian Psychiatric Publications]
- BIOETIKA U ČASOPISIMA / BIOETHICS IN JOURNALS: *Acta medico-historica Adriatica* (Rijeka), *Diacovensia* (Đakovo), *Ekonom-ska i ekohistorija* (Zagreb), *Holon* (Zagreb), *Jahr* (Rijeka), *Nova prisutnost* (Zagreb), *Socijalna ekologija* (Zagreb), *The Holistic Approach to Environment* (Zagreb), *Tvrđa* (Zagreb), *Znakovi vremena* (Sarajevo)

Predstavljajući / Presenters: Ivan Bauernfreund, Tomislav Krznar, Ivan Markešić, Lidija Gajski, Hrvoje Jurić, Orhan Jašić, Fahrudin Kulenović, Nikolina Iris Filipović

**SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) /
SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)**

- 9.00–9.15** MISLAV KUKOČ (Hrvatska/Croatia): Bioetički senzibilitet mediteranske filozofije Alberta Camusa / Bioethical Sensibility of Albert Camus' Mediterranean Philosophy
- 9.15–9.30** EMIL KUŠAN (Hrvatska/Croatia): Levinasova etika kao uporište za bioetiku / Levinas' Ethics as a Base for Bioethics
- 9.30–9.45** VLADIMIR JELKIĆ (Hrvatska/Croatia): Savjest iz bioetičke perspektive / Conscience from Bioethical Perspective
- 9.45–10.00** VANJA BORŠ (Hrvatska/Croatia): Holonska aksiologija i bioetika / Holonic Axiology and Bioethics
- 10.00–10.15** *Rasprava / Discussion*
- 10.15–10.30** *Pauza / Break*
- 10.30–10.45** IVA RINČIĆ et al. (Hrvatska/Croatia): Bioetika je (vrlo) privatna stvar / Bioethics Is a (Very) Private Matter
- 10.45–11.00** NIKOLINA IRIS FILIPOVIĆ (Hrvatska/Croatia): (Ot)kuda znanost? Pokušaj razumijevanja znanstvenoga mišljenja i njegove budućnosti / Where Is Science Coming from and Where Is It Going? An Attempt of Understanding the Scientific Thinking and Its Future
- 11.00–11.15** SANDRA RADENOVIĆ (Srbija/Serbia): »Fizika atmosfere« ili: zašto novi znanstveni pristupi nisu zanimljiviji medijima? / "Physics of the Atmosphere" or: Why New Scientific Approaches Are Not Interesting for Media?
- 11.15–11.30** AMIR MUZUR, IVA RINČIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetika: znanost ili religija? / Bioethics: Science or Religion?
- 11.30–11.45** *Rasprava / Discussion*
- 11.45–12.00** *Pauza / Break*

- 12.00–12.15** KATARINA SAVIĆ VUJOVIĆ et al. (Srbija/Serbia): Bioetički problemi kliničkih ispitivanja u pedijatrijskoj populaciji / Bioethical Issues of Clinical Trials in Paediatric Population
- 12.15–12.30** ANA JOTIĆ, MINA NIKOLIĆ (Srbija/Serbia): Bioetička pitanja liječenja i rehabilitacije djece s gluhoćom / Bioethical Issues in Treatment and Rehabilitation of Deaf Children
- 12.30–12.45** BRANISLAVA MEDIĆ et al. (Srbija/Serbia): Telemedicina i etika: izazovi novih tehnologija / Telemedicine and Ethics: The Challenges of New Technologies
- 12.45–13.00** *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski, engleski)
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian, English) /

- 9.00–9.15** JASMINKA PAVELIĆ (Hrvatska/Croatia): Banke sperme / Sperm Banks
- 9.15–9.30** KAJA DOLAR (Francuska/France), EVA D. BAHOVEC (Slovenija/Slovenia): »Kako neudane žene mogu znati da ne mogu imati djecu?« Analiza diskursa o umjetnoj oplodnji neudanih žena u Sloveniji u svjetlu bioetike / “How Can Unmarried Women Know that They Cannot Have Children?” Analysis of Discourse on Artificial Insemination of Unmarried Women in Slovenia in the Light of Bioethics
- 9.30–9.45** DANIJELA TIOSAVLJEVIĆ et al. (Srbija/Serbia): Bioetički pregled stavova o prostituciji / Bioethical Review of Attitudes towards Prostitution
- 9.45–10.00** *Rasprava / Discussion*
- 10.00–10.15** *Pauza / Break*

- 10.15–10.30** HRVOJE JURIĆ (Croatia/Hrvatska): Bare Life and Bare Power. On the Key Concepts of Bioethical and Biopolitical Theory / Goli život i gola moć. O ključnim pojmovima bioetičke i biopolitičke teorije
- 10.30–10.45** DANKA SINADINOVIĆ (Serbia/Srbija): Doctor–Patient Relationship through the Prism of Institutional Power / Odnos liječnika i pacijenta kroz prizmu institucijske moći
- 10.45–11.00** IVANA ZAGORAC (Croatia-Germany/Hrvatska-Njemačka): Benevolence and the Protection of the Vulnerable / Dobročinstvo i zaštita ranjivih
- 11.00–11.15** JULIJA ERHARDT (Croatia/Hrvatska): Neuroethics: Ethical Questions Related to Brain Imaging / Neuroetika: etička pitanja vezana uz oslikavanje mozga
- 11.15–11.30** DRAGANA SREBRO et al. (Serbia/Srbija): Sport and Doping – Bioethical Issues / Sport i doping – bioetička pitanja
- 11.30–12.00** *Discussion / Rasprava*
- 12.00–12.15** *Break / Pauza*
- 12.15–12.30** AHDIEH ALIJANI (Iran): Ethical Concerns in Translation / Etičke dileme u prevođenju
- 12.30–12.45** ABDOLLAH JAMSHIDI (Iran): Ethics of Food: Animal Slaughter Procedures / Etika prehrane: postupci klanja životinja
- 12.45–13.00** GHOLAMREZA HASHEMI TABAR (Iran): Animal Biotechnology and Ethical Dilemmas / Zoo-biotehnologija i etičke dileme
- 13.00–13.15** *Discussion / Rasprava*

**SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)**

***Studentska bioetička radionica SCENARIJI BUDUĆNOSTI /
Student Bioethics Workshop SCENARIOS OF THE FUTURE***

- 9.00–9.25** IGOR SALOPEK (Hrvatska/Croatia): Psihijatrija u stoljeću uma / Psychiatry in the Century of Mind
- 9.25–9.50** LUKA JANEŠ (Hrvatska/Croatia): Nasilje psihofarmaceutima kao paradigma psihijatrijske branše / Psychopharmaceutical Violence as a Paradigm of Psychiatric Profession
- 9.50–10.15** ZORANA RIGGI (Hrvatska/Croatia): Neurofeedback u psihološkoj praksi / Neurofeedback in the Psychological Practice
- 10.15–10.30** *Pauza / Break*
- 10.30–10.55** IVAN FRANIN, TENA PILJUŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Dizajnerske bebe – mogućnosti i etičke prepreke prenatalne dijagnostike i probira / Designer Babies – Possibilities and Ethical Boundaries of Prenatal Diagnosis and Screening
- 10.55–11.20** GORAN SRPAK, ELI ĐURIĆ, TEA VINKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Nova genska terapija defektne mitohondrijske DNK / New Gene Therapy for Defective Mitochondrial DNA
- 11.20–11.45** NINA JELIĆ (Hrvatska/Croatia): Stvarnost ekrana / Reality of the Screen
- 11.45–12.00** *Pauza / Break*
- 12.00–12.25** RAHELA JUG, NIKOLINA ČAVAR (Hrvatska/Croatia): 3D printing – budućnost medicine / 3D Printing – The Future of Medicine
- 12.25–12.50** DAMIR ČAČIĆ (Hrvatska/Croatia): Traumatologija budućnosti: printati ili ne? / Traumatology in the Future: To Print or Not to Print?

12.50–13.15 LUKA POSLON (Hrvatska/Croatia): Transplantacije organa i biobanke / Organ Transplantation and Biobanks

13.30 *Ručak / Lunch*

15.00–16.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

***Skupština Hrvatskog bioetičkog društva /
Convention of the Croatian Bioethics Society***

16.00 *Izlet / Excursion*

14.45–18.00 (Hotel Aurora, Mala dvorana / Aurora Hotel, Small hall)

***Studentska bioetička radionica SCENARIJI BUDUĆNOSTI /
Student Bioethics Workshop SCENARIOS OF THE FUTURE***

14.45–15.10 EMINA HORVAT VELIĆ, LUKA FOTAK (Hrvatska/Croatia): Etičke implikacije unapređenja ljudskog tijela umjetnim organima / Ethical Implications of Improving the Human Body with Artificial Organs

15.10–15.35 BILJANA RISTIĆ (Srbija/Serbia): Bioetička cijena razvoja biomedicinskih znanosti u budućnosti / Bioethical Price of Biomedical Sciences Development in the Future

15.35–16.00 EVICA JURKOVIĆ, TARA BEATA RACZ (Hrvatska/Croatia): Tehnoznanstveno poboljšavanje i usavršavanje čovjeka – *homo android?* / Technoscientific Enhancement and Perfecting the Human Being – *Homo Android?*

16.00–16.25 IVO ALEBIĆ (Hrvatska/Croatia): Evolucijska karika između majmuna i robota / Evolutionary Link between Ape and Robot

16.25–17.00 *Pauza / Break*

17.00–18.00 *Anketa / Questionnaire*

Dodjela certifikata / Acknowledgment Ceremony

Podjela knjiga / Book Giftshower

Zatvaranje Studentske bioetičke radionice /

Closing of the Student Bioethics Workshop

19.30 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

Bioetički café:

Ekologija i aktivizam: povodom 25. godišnjice Zelene akcije

Sudjeluju: Bernard Ivčić (predsjednik Zelene akcije) i Vedran Horvat (voditelj ureda Zaklade Heinrich Böll u Zagrebu). *Moderator:* Hrvoje Jurić.

Bioethical Café:

Ecology and Activism: In the Occasion of the 25th Anniversary of the Green Action

Participants: Bernard Ivčić (President of the Green Action) and Vedran Horvat (Director of the Zagreb Office of the Heinrich Böll Foundation). *Moderator:* Hrvoje Jurić.

9.00–12.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

***Okrugli stol BIOETIKA U IZVANREDNIM SITUACIJAMA /
Roundtable DISASTER BIOETHICS***

Uvodna riječ / Introduction

Izlaganja / Presentations

- **MARIJA SELAK** (Hrvatska/Croatia): Bioetika i katastrofe: zaoštravanje etičkih dvojbi u slučajevima katastrofe / Bioethics and Disasters: Escalation of Ethical Dilemmas in Cases of Disasters
- **MARIO HRGOVIĆ, VEDRAN ŠUŠKOVIĆ** (Hrvatska/Croatia): Izvanredne situacije: iskustva Ureda za upravljanje u hitnim situacijama Grada Zagreba / Disaster Situations: Experiences of the Office of Emergency Management of the City of Zagreb
- **SANDRA RADENOVIĆ** (Srbija/Serbia): Poplave u Srbiji: volonteri i solidarnost / Floods in Serbia: Volunteers and Solidarity

Rasprava / Discussion

12.30 *Ručak / Lunch*

Odlazak sudionika / Departure of participants